

21

Pensionärsrådet

Närvarande*Ordinarie ledamöter:*

Donald Monvall, ordförande	PRO
Inga-Britt Nilsson	PRO
Åke Lindbohm	PRO

Ersättare:

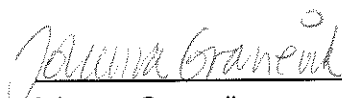
Ingegerd Malmqvist	PRO
Aina Wallman	SPF

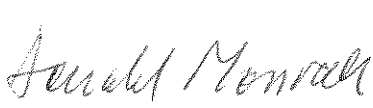
I tjänsten:

Ingrid Friberg, avdelningschef
Johanna Granevik, sekreterare i rådet

Frånvarande

Gunilla Carlén	SPF
GunMarie Gunnars	SPF
Christina Quensel-Höglund	SPF
Olle Eriksson	SPF
Ulla Anjou	PRO

Tidpunkt: Måndag den 15 augusti klockan 10.00**Lokal:** Tumultet, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning**Sekreterare:**
Johanna Granevik**Justerare:**

 Donald Monvall	 Aina Wallman

§ 1 Mötet öppnas

Ordförande Donald Monvall hälsar alla välkomna tillbaka efter sommaren och öppnar mötet.

§ 2 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 3 Val av justerare av dagens protokoll

Donald Monvall och Aina Wallman justerar dagens protokoll tisdag den 16 augusti klockan 15.30.

§ 4 Besök av Rickard Becker, enhetschef för fastighet- och parkenheten vid stadsdelsförvaltningen

Beslut tas att Rickard Becker bjuds in till nästa pensionärsråd istället då flera rådsmedlemmar är frånvarande vid dagens sammanträde

§ 5 Protokoll från föregående möte

Protokollet läggs till handlingarna.

**§ 6 Inför stadsdelsnämndens sammanträde
den 25 augusti 2016**

- *Ärende 3-9.*
Ärendena läggs till handlingarna.
- *Ärende 10. Ändring av mandatperioder, sammansättning med mera och ändring av instruktion för kommunstyrelsens och stadsdelsnämndernas pensionärsråd.*
Rådet framför följande yttrande:
"Pensionärsrådet finner inga skäl till varför man skall ändra mandatperioden för ledamöter i pensionärsrådet. Skälet som anförs att det skulle minska administrationen är väl tunt. Det bör påpekas att till skillnad från alla andra nämnder, styrelse och råd i staden är ledamöterna i pensionärsrådet pensionärer och att förutsättningar för att sitta i en fyraårsperiod är mindre än i övriga fall. Det kommer hur som helst att uppstå vakanser vilka måste fyllas och då är ettåriga perioder att föredra. Vi i PRO och SPF har mångårig erfarenhet av att vi måste ersätta utsedda ledamöter redan första året de blivit utsedda. Då de av sjukdom eller annat skäl inte kunnat upprätthålla sitt uppdrag.

Förslaget att ta bort ersättare biträds av pensionärsrådet. Men eftersom antalet ledamöter förslås till tio kan det uppstå ett lika röstetal vid voterings. Därför bör ordföranden ges utslagsröst."

- *Ärende 13. Delrapport från Äldreboendestredningen.*
Rådet framför ett yttrande. Se bilaga 1.
- *Ärende 14-19.*
Ärendena läggs till handlingarna.

§ 7 Anmälan av inkomna handlingar

KPR protokoll nr 6 2016 läggs till handlingarna.

§ 8 Information från stadsdelsförvaltningen

Ingrid Friberg informerar om att arbetet på beställarenheten det har fungerat bra under sommarperioden.

Kirsti Arama presenterar sig. Kirsti Arama kommer att arbeta som medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, i stadsdelsförvaltningen under ett halvår.

§ 9 Rapport från förtroenderåd

Frågan bordläggs.

§ 10 Övriga frågor

Inget att notera.

§ 11 Nästa möte

Nästa sammanträde äger rum måndagen den 12 september 2016.

§ 12 Mötet avslutas

Ordförande avslutar mötet.

Pensionärsrådets yttrande till ärende 13, *Delrapport från äldreboendeutredningen*

Pensionärsrådet vill först framhålla att kommunstyrelsens pensionärsråds särskilda äldreboendegrupp trots påstötningar inte kallats till information och diskussion innan förslaget lagts. Äldres boende är en fråga av största betydelse som enligt rådets mening motiverar ett särskilt övervägande med pensionärsorganisationerna redan innan det slutliga förslaget lagts.

Det nu framlagda förslaget mynnar ut i flera förslag om fortsatta nya utredningar. Det innebär att ett högre tempo behövs i utredandet innan man får en fullständig bild av vilken effekt som KFs beslut 2014 kommer att få.

Den nu framlagda delrapporten beskriver de boenden som finns att tillgå, behovsutvecklingen inom äldreomsorgen samt förslag som syftar till att tillgodose behovet av bostäder för äldre.

Utredningen omfattar inte något om privata äldre/serviceboenden, som inte kräver biståndsbeslut utan begränsas till erbjudanden som staden kan göra.

Boendeformer

I rapporten föreslås att staden ska erbjuda tre boendeformer för äldre. Trygghetsboende med aktivitetscenter, servicehus och vård- och omsorgsboende. Det ”nya” trygghetsboendet ska liksom för närvarande förmedlas av bostadsförmedlingen medan servicehusboende och vård- och omsorgsboende förutsätter biståndsbeslut enligt Socialtjänstlagen.

Äldreboendeutredningen säger (sid 20) att det vore en fördel att en andel äldre bodde i tillgängliga bostäder. Detta skulle medföra mindre behov av hemtjänst. Man hänvisar SOU 2015:85, om att två tredjedelar av lägenheter i flerbostadshus inte är för personer som inte kan gå i trappor. Hur det ser ut i Stockholm har inte undersökts, men otillgängligheten och de omoderna bostäderna var en anledning till att det byggdes servicehus och inrättades insprängda pensionärslägenheter under förra seklet.

En utveckling av trygghetsboende med aktivitetscenter kan enligt pensionärsrådet vara en intressant väg att gå. Men denna boendeform måste få lägre hyresnivåer så att många intresserade inte avstår med hänsyn till sin ekonomi. I den fortsatta utredningen måste detta rättas till. En viktig del blir också hur aktivitetscentren kommer att utformas.

I stadens äldrepolitik har kraftiga nedskärningar gjorts av servicehusen. År 1993 fanns i Stockholm 7600 personer i servicehus och därtill kom ett stort antal så kallade insprängda pensionärslägenheter i det kommunala beståndet av hyreslägenheter. Delrapporten redovisar att antalet boende i servicehus nu uppgår till 1673. Antalet äldre 65+ och 80+ har samtidigt ökat kraftigt. Utredningen förordar nu ytterligare inskränkningar.

Pensionärsrådet har vid flera tillfällen framfört kritik mot begränsningarna av servicehusboendet. Tillämpningen av intagningsreglerna har successivt skärpts. Ribban för att få boende har höjts.

Utredningen argumenterar för att äldres förväntningar att kunna flytta till servicehus är för höga och att man inte tolkat vilka kriterier som gäller. Som stöd för sin syn om servicehusboende redovisas att av de 820 personer som sökte plats år 2015 bedömdes 351 inte ha tillräckliga skäl till att få plats i servicehus. Merparten av de domar som meddelats i överklaganden bekräftar enligt utredningen stadens bedömning. Men till bilden hör att 30-40 procent av de som överklagar får rätt i sin ansökan. Däremot är antalet överklagningar förhållandevis lågt eftersom många känner osäkerhet att behöva överklaga för att få rätt i sin ansökan.

Pensionärsrådets uppfattning är att servicehusen är en resurs som behöver utvecklas och moderniseras även i framtiden.

Behovet av korttidsboende berörs översiktligt i utredningen. Enligt rådet bör bedömningarna om behovet räknas upp för kommande år med hänsyn till att det är och förväntas bli en allt viktigare resurs, inte minst som avlösning vid vård av närstående.

I KFs uppdrag i budget 2015 uttalades att staden ska hjälpa alla över 85 år med ett tryggt boende. Kvarboendeprincipen ska gälla men ingen äldre med stora omsorgsbehov eller som lider av oro och isolering ska behöva bo kvar i en otrygg miljö mot sin vilja. Ett återkommande inslag i debatten om äldre är personer som förvägras

byte till annat boende. Enligt pensionärsrådets uppfattning bör resurserna dimensioneras så att möjlighet till flytt till annat boende kan genomföras med en generös och flexibel tillämpning av kvarboendeprincipen. Det är ovärdigt att känna sig som fånge i sin egen lägenhet.

Prognoser

Planprocessen för nyproduktion tar minst 7 år, det vill säga startar den år 2016 är den kanske klar år 2023 och därefter ska byggnader utformas och byggas. Antalet pensionärer bedöms av Sweco öka från cirka 130 000 år 2015, till cirka 150 000 år 2020. Cirka 190 000 år 2030 och 229 000 år 2040. Gruppen 80+ ökar med 57 procent till år 2030 och fördubblas till år 2040. Trots det bedöms behovet av äldreomsorg av alla kategorier endast öka med 15 procent till år 2030 och med 36 procent till år 2040.

Prognoserna indikerar att stadens äldreomsorg avses minska i omfattning. Boendetiderna är korta för dem med somatisk diagnos. I staden är 50 procent avförda efter 12,3 månader, (i Västerort 10,3 månader) och 30 procent avförts efter 100 dagar. Många får sitt boende i allt för hög ålder. Det är en nedslående utveckling som utredningen inte närmare belyser. Men det speglar en bild av de allra äldstas situation som är långt ifrån human. Det är ofta många svåra mänskliga öden som inte kommer fram i utredningens siffror.

Delrapporten föreslår ett antal ytterligare utredningar. Bland annat ett utökat uppdrag att också bedöma dimensioneringen av trygghetsboenden med aktivitetscenter och servicehus på kort och lång sikt. Ett annat viktigt uppdrag till Bostadsförmedlingen och berörda nämnder är att ta fram en strategi för det ordinära bostadsbeståndet. Syftet ska vara att underlätta för äldre att kunna välja boende som medger tillgänglighet. Det är i och för sig anmärkningsvärt att sådana uppgifter i dag inte finns tillgängliga.

Pensionärsrådet anser sammanfattningsvis att den föreliggande utredningen har så stora brister att en ny utredning bör tillsättas. Den bör utgå från att kvarboendeprincipen inte ska vara huvudregel, utan den enskildes valfrihet ska stå i förgrunden. Servicehusboendet ska utökas istället för att minska, dels för att öka valfriheten, dels för att bidra till bättre resursutnyttjande på bostadsmarknaden. De föreslagna aktivitetscentra måste få finansiering över stadsdelsnämndernas budget.

Pensionärsrådet förutsätter att pensionärsorganisationerna får bidra med sin kompetens i den nya utredningen.